

[Undervisningsministeren.]

håndsrækning fra statens side. Der vil være tilvejebragt mulighed for, at støtte hurtigt kan ydes — og hurtig hjælp vil i mange tilfælde være dobbelt hjælp. Og der vil være basis for, at mange forskere, som i dag ikke har midler til at løse opgaver, der trænger sig på, idet de hverken har den fornødne samlede, uforstyrrede arbejdstid eller den nødvendige medhjælp eller det påkrævede apparatur, vil kunne tage disse opgaver op og derigennem have mulighed for at bidrage — måske meget væsentligt — til vort lands åndelige og økonomiske genopbygning.

Jeg skal derefter tillade mig at fremsætte for det høje folketing forslag til lov om den ved lov nr. 230 af 27. maj 1950 om ændring i lov om tipning af 9. juni 1948 oprettede studiefonds forvaltning og virksomhed.

Den 1. marts 1951 fremsatte jeg her i tinget forslag til en sådan lov. Forslaget blev imidlertid kun genstand for første behandling i tinget, hvorefter det blev henvist til et udvalg på 15 medlemmer. Dette udvalg har ikke afgivet betænkning, men ved et samråd med udvalget har jeg fornemmet dettes stilling til forslaget. På grundlag heraf og under hensyntagen også til de bemærkninger, som fremsattes under første behandling af lovforslaget i fjor, har undervisningsministeriet nu omarbejdet forslaget noget.

Der har fra flere sider under behandlingen af mit oprindelige forslag været lagt vægt på, at der blev foretaget en begrænsning af de kredse, som bør komme i betragtning ved fordelingen af tipsfondens midler. Det er rigtigt, at i en lang årrække fremover vil de beløb, som kommer til uddeling, være forholdsvis begrænsede. Skal en uddeling af fondens midler derfor påbegyndes indenfor en nærmere fremtid, må en afgrænsning forsåvidt være nødvendig. Men jeg mener, det vil være rigtigt at foretage de nødvendige begrænsninger administrativt og ikke principielt udelukke visse i og for sig berettigede kredse. Efterhånden kan så alle komme med, når fondens indtægter stiger. En vis almindelig begrænsning af de kredse, som skal kunne komme i betragtning ved uddelingen, er dog foretaget, ved at forslaget nu kræver, at de pågældende unge skal søge uddannelse ved læreanstalter og fagskoler, som har offentlig anerkendelse.

Ungdomskommissionen har i en henvendelse til det udvalg, som tinget nedsatte til behandling af lovforslaget i fjor, opgjort antallet af unge, der kan opnå støtte i henhold til det oprindelige lovforslag, til

131 000—132 000. Hertil kommer nogle tusinde på skoler, som ikke er medtaget af kommissionen.

Kommissionen foreslår, at der i loven foretages sådanne begrænsninger, at dette tal bringes ned til ca. 25 000. Dette opnås hovedsagelig ved at afskære al uddannelse på under 1 år og nogle uddannelsesgrene, som i øjeblikket er særligt rigelig forsynet med stats-elevunderstøttelse.

En afgrænsning under hensyn til uddannelsestidens længde ville imidlertid udelukke hjælp til en overvejende del af de unge, som søger faglig uddannelse indenfor håndværk, handel eller industri. Af de ca. 25 000 vil kun ca. 4 500 høre under denne kategori. Der er hidtil netop lagt vægt på, at studiefonden ikke i overvejende grad skal komme de såkaldte højere læreanstalter og dermed beslægtet uddannelse til gode, men særlig også hjælpe indenfor de talrige andre områder, hvor adgang til dygtiggørelse uanset økonomisk evne er lige så vigtig for samfundet. Det forekommer mig væsentligt, at man holder fast ved denne linie.

En afgrænsning kunne som nævnt også foretages under hensyntagen til, om de pågældende allerede havde særlig god adgang til statsstøtte til uddannelse. Heller ikke sådan afgrænsning finder jeg rimelig at optage i loven. Man vil herved kunne udelukke grupper, som i øjeblikket ganske vist har muligheder for en rimelig statsstøtte til deres uddannelse, men som det senere, når fondens midler bliver mere rigelige, kan vise sig ønskeligt at hjælpe også af disse midler. Jeg har derfor fundet det mest hensigtsmæssigt at undlade i loven at fastsætte yderligere afgrænsninger af de kredse, der kan nyde godt af fondens virksomhed, men så samtidig foreslået, at fondens bestyrelse får adgang til at fastsætte de afgrænsninger, midlernes størrelse i en årrække vil nødvendiggøre under hensyntagen til de til enhver tid gældende forhold.

Der er i det nye forslag optaget bestemmelse om indsættelse af en bestyrelse for fonden. Det er noget vanskeligt at overse, på hvilke områder der bliver så store interesser i studiefondens midler, at direkte repræsentation i bestyrelsen vil blive ønskelig. Det kan først rigtig ses, når fonden træder i virksomhed. Ud fra denne betragtning indeholder lovforslaget en bestemmelse om, at undervisningsministeriet bemyndiges til at udvide den i forslaget foreslåede bestyrelse med indtil 5 medlemmer, såfremt forholdene måtte gøre det ønskeligt.